

Stavaři bijí na poplach: Do pěti let bude v ČR chybět 74 000 řemeslníků a odborníků na stavebnictví

Praha 12. března 2025 – České republice chybí kvalifikovaní pracovníci ve stavebnictví. Nedojde-li ke změně současných trendů, bude do pěti let v tuzemsku chybět 74 000 lidí v odborných technických profesích. Vyplývá to z průzkumu, který provedl Svaz podnikatelů ve stavebnictví (SPS) mezi členskými i nečlenskými subjekty.

„Do průzkumu jsme zařadili 103 firem různých velikostí i specializací. Dohromady v nich pracuje přes 12 % všech zaměstnanců ve stavebnictví. Zkoumali jsme, jestli už nyní bojují s nedostatkem lidí a jak plánují navyšovat počty zaměstnanců. Na základě údajů ČSÚ o počtech studentů technických oborů jsme pak předpověděli další vývoj situace,“ přibližuje prezident SPS Jiří Nouza.

9 z 10 stavebních firem má problém obsadit pozice

91 % dotazovaných firem uvedlo, že dostupnost kvalifikovaných sil je už nyní špatná nebo přinejmenším nedostatečná. Přesto bezmála **80 %** respondentů plánuje v dalších letech mírně až výrazně navyšovat počty zaměstnanců.

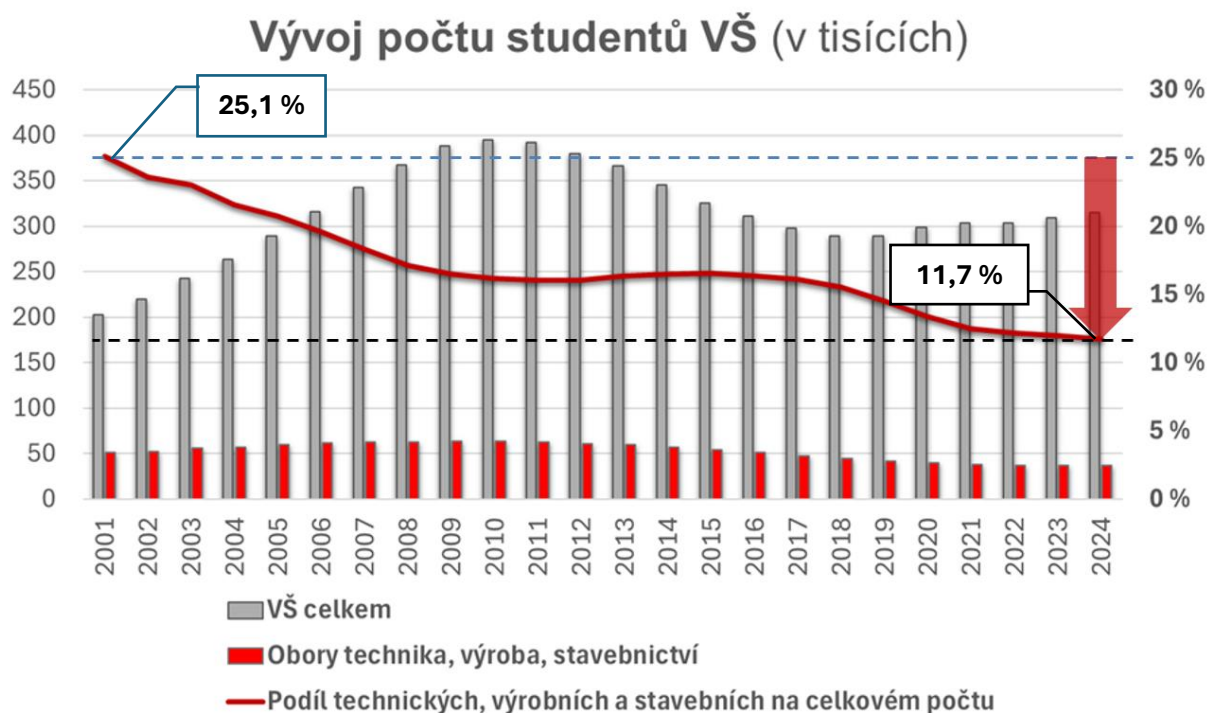
Za pět let budou oslovené firmy potřebovat v průměru o **5 %** lidí víc než nyní. Jen mezi zaměstnanci to představuje nárůst zhruba o **11 000 lidí**. Přibližně stejný počet bude podle odhadu SPS potřeba také mezi podnikateli a OSVČ.

*„Výsledný součet **22 000** představuje pouze potřebný nárůst pracovníků v dalších pěti letech. Nezohledňuje však přirozený úbytek lidí – například v důsledku odchodu do důchodu. Obor každoročně přichází zhruba o 10 000 lidí. Když tohle přičteme, budeme za pět let potřebovat o **74 000** pracovníků víc než nyní,“* upozorňuje technický ředitel SPS Pavel Ševčík.

Závažnost situace potvrzuje také personální ředitel Metrostavu Ladislav Profota: *„Na pozici marketéra nebo personalisty se běžně přihlásí 23 zájemců. Firmy poptávající třeba elektrikáře ale dostávají v průměru pouze čtyři životopisy, na pozice stavbyvedoucího dokonce ještě o jeden dva méně. Zaměstnavatelé si nemůžou vybírat. **Nedostatek pracovních sil se tak stane základním omezením rozvoje celého sektoru stavebnictví.**“*

Kriticky ubývá absolventů technických oborů

Na nedostatku lidí má zásadní podíl rapidní úbytek studentů technických oborů – a to jak na učilištích a středních školách, tak na univerzitách. Podle čerstvých údajů ČSÚ **klesly počty studentů technických, výrobních a stavebních oborů na vysokých školách od roku 2001 o 27 %**. V konkrétních číslech to znamená, že tyto obory v loňském roce studovalo **o 14 000 studentů méně** než před 24 lety. Přitom celkový počet vysokoškolských studentů vzrostl za stejné období o polovinu.

Zdroj: ČSÚ

Zatímco na přelomu tisíciletí studovala technické obory víc než čtvrtina všech vysokoškolských studentů, loni to bylo jen necelých 12 %. Relativně tedy klesl zájem o tyto obory víc než o polovinu. Největší popularity dosahovaly před 15 lety, kdy ČSÚ evidoval 64 000 vysokoškolských studentů. V posledních třech letech jejich počet spadl na pouhých 37 000.

Podobně klesají i křivky počtu studentů na odborných učilištích nebo středních školách. V Praze a středních Čechách se školy díky obecného přetlaku populačně silných ročníků s nedostatkem zatím nepotýkají, ale ve zbytku krajů je situace zcela jiná.

Stát hází technickému vzdělávání klacky pod nohy

Svaz podnikatelů ve stavebnictví (SPS) na zhoršující se situaci dlouhodobě upozorňuje – jak při přímých jednáních s MŠMT, tak v rámci aktivit směřovaných ke studentům všech

úrovni vzdělávání. Stát ovšem v posledních letech upřednostňuje namísto technických oborů spíš všeobecné vzdělávání. V krajích tak dotuje zřizování lyceí, která odborná učiliště a střední školy – už tak bojující s nenaplněnou kapacitou – připraví o další studenty.

„Lycea za mě představují skrytou hrozbu. Jsou všeobecně zaměřená, ale ministerstvo je zařadilo do kategorie odborných škol. Reálné odborné školy oberou o studenty, ale oboru nic nepřinesou. V kombinaci s úbytkem studentů se navíc v dalších letech stane to, že na střední odborné školy s maturitou se začnou hlásit slabší žáci. To se propíše do nižšího počtu absolventů. Největší úpadek pak pocítí učňovské školství,“ varuje Marie Plíhalová, ředitelka Střední školy stavební v Dušní.

Podobně situaci vnímá i Jiří Košťál, ředitel Střední školy stavebních řemesel Brno-Bosonohy: *„Zjednodušeně řečeno: absolvent učebního oboru umí výrobek vyrobit. Absolvent ‚průmyslovky‘ ho umí navrhnout. Absolvent lycea možná prošel kolem obrázku s daným výrobkem.“*

Podle prezidenta SPS budou důsledky devastující a nejvíc na to ve výsledku doplatí stát. Ten, který na jedné straně plánuje velkolepou dostavbu Dukovan, obří projekt vysokorychlostních tratí a řadu dalších velkých projektů, ale zároveň dělá absolutní minimum pro to, aby tyto projekty měl kdo realizovat.

„Nemůžu se ubránit dojmu, že řada politiků místo dlouhodobých strategií upřednostňuje jen momentální boj o hlasy voličů. A Když se voličům zrovna nelíbí matematika a fyzika, klidně obětují jeden z páteřních oborů české ekonomiky,“ uvažuje Nouza.

Na to, že stát si musí umět stanovit své priority a ekonomické zájmy, apeluje také Ladislav Profota. **„Stavebnictví zaměstnává 8 % průceschopného obyvatelstva a vždy to bude obor, který rozvíjí regiony a podporuje v nich zaměstnanost. Navíc u něj nehrozí, že by firmy ze dne na den přesídlily do levnější země. Proto je třeba ho podporovat.“**

Opomíjený obor s ohromnou perspektivou

V době, kdy řadu oborů ohrožuje nástup AI, zástupci stavebnictví upozorňují, že v jejich oboru lidé o perspektivní práci kvůli umělé inteligenci rozhodně nepřijdou. Technické specializace naopak představují oblast, která se neustále dynamicky rozvíjí a lidé v ní mohou najít jisté uplatnění na celý život.

„Mohlo by se zdát, že digitalizace a robotizace ve stavebnictví omezí potřebu lidské práce. Realita je ale přesně opačná. Moderní technologie neznamenají méně lidí na stavbách, ale více kvalifikovaných odborníků, kteří je dokážou využívat. Potřebujeme

šikovné ruce i chytré hlavy. Technicky vzdělané absolventy, kteří budou schopni navrhovat, řídit a realizovat stavby budoucnosti,” uvádí Karin Bílková ze společnosti Strabag.

Jistotu uplatnění potvrzuje i proděkan stavební fakulty VUT v Brně Zdeněk Dufek: „*Ani my, ani odborné střední školy a učiliště nevyrábějí kandidáty na pracovní úřady. Naopak. Poptávka zaměstnavatelů po absolventech stavební fakulty je tak vysoká, že **naprostá většina studentů pracuje v oboru stavebnictví již během posledního ročníku studia.** Prakticky všichni absolventi mají možnost získat pracovní uplatnění v oboru stavebnictví. Z dotazníkových šetření víme, že pouhých osm procent absolventů odchází pracovat mimo obor stavebnictví,”* uzavírá.

Kontakt pro média:

Věra Kubátová

Tisková mluvčí Svazu podnikatelů ve stavebnictví

Tel.: + 420 775 708 019

e-mail: kubatova@sps.cz

O SPS:

Svaz podnikatelů ve stavebnictví je dobrovolnou zájmovou organizací a zároveň vrcholným představitelem českého stavebnictví. Jako lídr stavebního průmyslu garantuje svým členům zastupování oboru na nejvyšší možné úrovni. Udržuje povědomí státních orgánů o stavebnictví jako důležitém ekonomickém pilíři se širokým multiplikačním dopadem a dále o významu jeho jednotlivých segmentů pro konkurenceschopnost.

Bližší info viz www.sps.cz.